

Nr 139.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pensionsförbättring åt f. d. sergeanten på övergångsstat vid Första livgrenadjärregementet Carl Mathias Winroth; given Stockholms slott den 24 februari 1928.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Gustav Rosén.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 24 februari 1928.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena LÖFGREN, statsråden THYRÉN, RIBBING, MEURLING, GÄRDE, PETTERSSON, ROSÉN, HAMRIN, ALMKVIST, LYBERG, VON STOCKENSTRÖM.

Departementschefen, statsrådet Rosén anför:

Med bifall till Kungl. Maj:ts i proposition (nr 276) till 1919 års lagtima riksdag därom gjorda framställning beviljade riksdagen medel för beredande av pensionsförbättring åt viss personal vid armén.

Enligt de av riksdagen godkända, genom kungörelse den 20 augusti 1919 (nr 538) fastställda grunderna för ifrågavarande pensionsförbättring stadgades såsom villkor för erhållande av nämnda förmån, bland annat, att vederbörande avgått ur tjänsten *efter uppnådd åldersgräns*. Uti det av arméns och marinens avlöningssakkunniga den 14 februari 1919 avgivna betänkandet med förslag

i ämnet, som låg till grund för nyssnämnda proposition, framhöllo emellertid de sakkunniga, att, därest fråga skulle uppkomma om pensionsförbättring för tjänstinnehavare, som till följd av olycksfall i tjänsten eller eljest till följd av skada eller sjukdom, vanförhet eller lyte befundes för framtiden oförmögen till tjänstgöring och på grund härav måste före uppnådd pensionsålder avgå med viss pension, sådan fråga torde särskilt böra underställas riksdagens prövning.

I proposition (nr 171) till 1922 års riksdag framlades förslag rörande vissa reviderade grunder för ifrågavarande pensionsförbättring i syfte, bland annat, att bestämmelserna om pensionsförbättring skulle vinna anslutning till det från och med ingången av år 1922 tillämpade nya avlöningssystemet. Sedan propositionen av riksdagen bifallits, utfärdades kungörelse i ämnet den 15 juni 1922 (nr 336). I denna kungörelse har ovan berörda villkor för erhållande av pensionsförbättring bibehållits.

Enligt punkten 8 i pensioneringsgrunderna för arméns befäl och underbefäl med vederlikar, sådan denna punkt lyder enligt kungörelsen den 17 september 1914 (nr 266), är löntagare, som icke uppnått den för rätt till fyllnadspension i den tjänst han innehar stadgade levnadsålder, men som, efter att under tre på varandra följande år på grund av sjukdom, vanförhet eller lyte varit ur stånd att tjänstgöra, finnes för framtiden till tjänstgöring oförmögen, skyldig att från tjänsten avgå, mot åtnjutande av pension av statsmedel till belopp, motsvarande pension jämte fyllnadspension i den tjänst han innehar.

Med tillämpning av nyssnämnda bestämmelse i punkten 8 av pensioneringsgrunderna har Kungl. Maj:t genom beslut den 2 december 1927 bemyndigat chefen för Första livgrenadjärregementet att på därom gjord ansökan bevilja sergeanten på övergångsstat vid regementet Carl Mathias Winroth, vilken enligt läkarintyg på grund av sviter av sömnsjuka alltsedan den 18 juli 1923 varit och för framtiden vore oförmögen till militärtjänstgöring, avsked från innehavande beställning, ävensom förklarat Winroth berättigad att från och med dagen näst efter erhållet avsked under sin återstående livstid uppbära årlig pension från allmänna indragningsstaten till belopp, motsvarande pension jämte fyllnadspension för beställningen eller 900 kronor. Med stöd av ovannämnda bemyndigande har Winroth beviljats avsked från och med den 1 januari 1928.

Uti skrivelse till Kungl. Maj:t den 15 november 1926 har *chefen för Första livgrenadjärregementet* gjort framställning om beredande av pensionsförbättring åt Winroth.

Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Winroth är född den 5 december 1882 och kom i krigstjänst den 13 april 1900; att han utnämndes till sergeant av 2:a klass den 5 maj 1913 och av 1:a klass den 27 maj 1922; att han från och med den 21 november 1925 frivilligt överfördes på övergångsstat; samt

att han vid sitt avsked innehade en levnadsålder av 45 år 26 dagar och en tjänstetid efter adertonde levnadsåret av 27 år 26 dagar. Vidare inhämtas, att Winroth vid sitt avsked åtnjöt lön med 75 % av den lönesumma, räknad efter A-ort, som utgår i 7:e löneklassen, 2:a lönegraden, å löneplanen för underofficerare.

Chefen för andra arméfördelningen har tillstyrkt regementschefens framställning.

Direktionen över arméns pensionskassa har i avgivet utlåtande den 24 november 1926 erinrat därom, att genom den ovan omförmälda kungörelsen den 15 juni 1922 nya bestämmelser utfärdats om pensionsförbättring vid normal avgång för personal vid armén, som övergått till avlöningsreglementet den 29 juni 1921. Enligt denna kungörelse komme dock icke pensionsförbättringens belopp direkt till synes, utan hade för varje lönegrad angivits ett sammanlagt pensionsbelopp (kassapension + fyllnadspension + pensionsförbättring), vadan alltså skillnaden mellan detta belopp och vad som enligt gällande pensioneringsgrunder tillkomme vederbörande i kassapension och fyllnadspension komme att utgöra pensionsförbättringen. För den lönegrad, Winroth vid avskedet tillhört, hade sålunda sammanlagda pensionsbeloppet angivits till 1,910 kronor. Då en sergeants av 1:a klass pension och fyllnadspension enligt 1921 års stater utgjorde 900 kronor, bleve alltså pensionsförbättringens belopp för en sådan 1,010 kronor. Då emellertid Winroth komme att avgå före uppnådd pensionsålder, vore dessa bestämmelser icke utan vidare på honom tillämpliga, men ansåge direktionen rättvisa och billighet fordra, att han erhöle någon förbättring i den honom av statsmedel tillkommande pensionen, 900 kronor. Beträffande storleken av den pensionsförbättring, som borde tillkomma Winroth, torde densamma böra bestämmas i enlighet med de synpunkter, som hade gjorts gällande i propositionen nr 75 till 1923 års riksdag i fråga om pensionsförbättring åt löjtnanten vid Norrlands dragonregemente T. W. Lennartz, nämligen att totala pensionsbeloppet borde utgå med avkortat belopp i förhållande till det mindre antalet tjänstår, dock så att detsamma — i anslutning till den civila pensionslagens föreskrifter rörande sjukpension — icke finge understiga 75 % av hela pensionen. Enär Winroth kunde vid avskedet räkna 26 tjänstår efter adertonde åldersåret, borde pensionsförbättringen utgå med 755 kronor $\left[\left(\frac{26}{30} \times 1,910 \right) - 900 \right]$.

I anledning härav hemställde direktionen, att proposition måtte avlätas till riksdagen om beviljande åt Winroth av pensionsförbättring med ett årligt belopp av 755 kronor, att till honom utgå från och med dagen näst efter erhållet avsked.

Statskontoret har den 8 november 1927 yttrat sig i ärendet och därvid förklarar sig intet hava att erinra mot vad direktionen över arméns pensionskassa i förevarande avseende hemställt. Vid det förhållande, att Winroths

egentliga pension komme att utgå från anslaget till allmänna indragningsstaten, syntes jämväl pensionsförbättringen böra anvisas att utgå från samma anslag.

Under återopande av vad i ärendet förekommit finner även jag mig böra tillstyrka, att pensionsförbättring beredes Winroth. Vad beträffar pensionsförbättringens storlek, synes densamma, då Winroth numera vid avskedet kunnat räkna 27 tjänstår från adertonde åldersåret, böra bestämmas till 819 kronor $\left[\left(\frac{27}{30} \times 1,910 \right) - 900 \right]$. Pensionsförbättringen torde, i likhet med Winroth tillkommande pension, böra bestridas från allmänna indragningsstaten samt utgå från och med den 1 januari 1928.

Jag får således hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att f. d. sergeanten på övergångsstat vid Första livgrenadjärregementet Carl Mathias Winroth må från och med den 1 januari 1928 under sin återstående livstid uppbära pensionsförbättring till belopp av 819 kronor för år räknat, att utgå från allmänna indragningsstaten och åtnjutas i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 15 juni 1922 (nr 366) med grunder för pensionsförbättring åt officerare och underofficerare samt civilmilitära beställningshavarne vid armén och marinen.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga vid detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

W. G. O. Montgomery.